Ner 18. ROK 1836. SOBOTA 23 STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10. miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Zaślubienie N. M. P.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Wracisława.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
7	27"7"', 844	— 6°, 0	1"', 02	Pn. Zachodni słaby	Pogoda	Mgła.
22 12	7, 960	— 2, 2	1, 22	Zaden	,, ,,	
3	8, 070	— 0, 2	1, 42	,, ,,	,, ,,	
9	8, 695	— 7, 0	1, 05	,, ,,	,, ,,	

Część Urzędowa

Komornik sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 26 stycznia 1836 r. o godzinie 10tej rannéj w wsi Regnlicach w okręgu W. M. Krakowa położonych, w dworze, odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacyą krów, jałownika, owiec.

Kraków d. 7 Stycznia 1836 r.
Józef *Słodkowski* K. S.

W Sukiennicach w głównym rynku Krakowa, dnia 26 stycznia b. r. o godzinie 10 rannéj, przez licytacyą publiczną odbędzie się sprzedaż szaf, komod, luster, zwierciadła, łóżek, książek hebrajskich, tytoniu i innych za gotową zaraz zapłatę.

Kraków 20 Stycznia 1836 r.
Skorczyński K. S.

Austrya. Koronacya N. Cesarza i N. Cesarzowéj w Pradze na królestwo Czeskie, już jest urzędownie zapowiedziana i ostatecznie w miesiącu wrześniu nastąpi.— Summa oszczędzona z budżetu wojskowego na rok 1836 wynosi około 30 milijonów złr.— Wielki korpus zaprzęgowy przeznaczony dla licznéj armii został zupełnie rozwiązany, a oficerowie wrócili do pułków, w których dawniéj służyli. Wszystko obiecuje nam spokojne szczęśliwe czasy pod naszym nowym rządem. — Wielki wiedeński dom handlowy Hohenblum otrzymał przywiléj na całe cesarstwo austryackie do zaprowadzenia gościńców przyspieszonej korrespondencyi. Ten wynalazek ma się właściwie na tém zasadzać, iż w kanale umyślnie sporządzonym na 3 do 4 stóp pod ziemią idącym, cegłą pokrytym, w którym umieszczone rury za gościniec służą, żelazne zamknięte szkatułki 2 do 300 listów zawierające, mechaniczną lub zwierzęcą siłą tak szybko mogą być poruszane, iż w 10 minutach ubiegną milę niemiecką, a wszelkie przeszkody jakoto: góry, niepogoda i t. p. nie zatamują téj szybkości i listy niedoznają najmniejszego uszkodzenia mimo tak olbrzymiéj chyżości. Tym sposobem w Wiedniu możnaby otrzymać z Paryża wiadomości w 36 godzinach.— Niektórzy jednak uważają ten wynalazek za niepodobny do wykonania. GBV.

Francya. Przy otwarciu posiedzeń jeneralnéj rady handlu, rękodzieł i rolnictwa, p.

Duchatel, minister handlu rzekł między innemi: »Jeszcze w żadnym czasie nie zebrało się to zgromadzenie pod tak szczęśliwą wróżbą dla handlu i przemysłu Francyi, jak w tym roku. Nasze rolnictwo, fabryki, wszystkie rzemiosła kwitną. Nasz handel tak jest ożywiony, jak niebył nigdy: w latach 1828 i 1829, najpomyślniejszych dla Restauracyi, wynosił wywóz i wprowadzenie 1220 milijonów fr. w latach 1833 i 1834 wynosił 1447 milijonów, a zatem 227 milijonów więcéj niż w najszczęśliwszym czasie poprzedniego rządu. Już dawniéj przełożono panom mnóstwo przedmiotów tyczącycb się praw celnych. To się stanie i teraz. Gdyż jakkolwiek system celny, przy wzrastających związkach między narodami, powinien rozszerzać ciągle wolność handlową, powinien jednak bronić przemysłu krajowego, i tylko zwolna suwać ograniczenia.— Koleje żelazne są jednym z najważniejszych wypadków postępującéj oświaty. Ich wpływ na handel i podróże jest nieobliczony, wszystkie kraje w Europie i w Ameryce, gdzie je założono, kwitną pomyślnością. Francya niepowinna w tym względzie pozostać w tyle. Gdyż niezaprzeczoną jest rzeczą, kto tu nieidzie naprzód, ten się cofa. Dla tego rząd poczynił wszystkie przygotowania, aby podobne zakłady jak najprędzéj przywieść do skutku.»— Z Brestu i Tulonu donoszą, że uzbrajania trwają ciągle, chociaż niezachodzi już najmniejsza wątpliwość, iż z Ameryką nie przyjdzie do wojny. GBS.

Hiszpania. Pod napisem: »osobliwe położenie Hiszpanii», zawiera Dziennik *National* następny artykuł: »Jeżeli się pytamy, kto właściwie króluje w Hiszpanii, znajdujemy z jednéj strony »niewinną Izabellę» a z drugiéj Don Karlosa. Jeżeli się pytamy, kto rządzi Hiszpanią, na to trudna odpowiedź Nierządzi bowiem ani sejm, ani ministrowie, ani owdowiała Królowa, gdyż nie było o nich najmniejszéj wzmianki, kiedy Mendizabal został mianowany dyktatorem skarbowym. Mina jeszcze mniéj od Mendizabala na formę zważający, wyniósł się na wojskowego dyktatora w prowincyi, któréj mu zarząd powierzono. On nakłada podatki, ogłasza stan oblężniczy z wszystkiemi jego okropnemi skutkami, czyni ojców odpowiedzialnemi za zbiegostwo synów, Mendizabal zaś uwalnia małoletnich z pod władzy rodziców, aby się do wojska zaciągać mogli. Kordowa, w oczekiwaniu bitew, które ma wygrać, przybiera tytuł niezwyciężonego. Minister wojny opuszcza Madryt dla naradzenia się z Kordową, bo same rozkazy wydziału wojny już są niedostateczne. Na stronie potępionego Don Karlosa widzimy samych krajowych ochotników, których liczba codzień wzrasta, a na stronie »niewinnéj Izabelli» reprezentowała dotąd patryotyzm legija cudzoziemska, angielska i niewiadoma część portugalskiego wojska. Im więcéj zastanawiamy się nad położeniem tego kraju, tém je mniéj pojmujemy, ponieważ napróżno w niem szukamy górującéj opinii. Co do wielkiéj tajemnicy Mendizabala, iż bez pożyczki i nowych podatków zaradzi niedostatkowi pieniędzy, domyślamy się że jest taka: Gdy zupełne 100,000 ludzi do służby powołano, a teraz każdemu dozwolono okupić się summą 1000 fr., rzecz podobna do prawdy, iz Mendizabal zwróci uwagę na zdolnych do służby w miarę ich majątków, a to niepociągnie za sobą ani sprzedarzy dóbr narodowych, ani nowych podatków. Okup od służby wojskowéj już zastósowano do 100,000 zaciągu, a ponieważ prawo dozwala zastosować go do 400,000, idzie więc tylko o zastosowanie go do wszystkich stanów mianowicie bogatych.»— Rządowe dzienniki donoszą, iż pułkownik Konrad z 2 batalijonami legii cudzoziemskiéj pobił w Katalonii jenerała Guergné z dwakroć mocniejszą siłą.— Gubernator Manrezy wydał zbyt surowe postanowienie. Nakazuje on aby rodziny powstańców, opuściły miejsce swego zamieszkania w 24 godzinach, i żeby im nigdzie niedawano przytułku. Jeżli się dobrowolnie nie oddalą, mają być przemocą wypędzone, a jezli powrócą, jako spiskowi zostaną rozstrzelani. GPS.

Anglia. Przychód skarbowy w r. 1835 wynosił 1697 milionów złp. Gazeta *Times* podając wykaz szczegółowy przychodu mówi: «Zasoby tego wielkiego narodu wypływają z jego czynności, upodobania w przedsiewzięciach, przemyśle i oświacie, i tak są bogate, iż pozostaje tylko do życzenia, aby wszystkie gałęzie przemysłu były wolne i otwarte. Wtedy sama naturalna praw siła zapewni pomyślność ludu, bez żadnéj pomocy. Usuńcie przeszkody (laissez faire), że użyjem słów, któreśmy przynajmniéj już dawno lepiéj od naszych sąsiadów zrozumieli, a finansowych słupów kraju nic zachwiać niepotrafi.» — Kommissya umorzenia długu krajowego donosi, iż znowu 15 milijonów złp. które po opędzeniu wydatków pozostały, na ten cel użyła. — Angielskie pieniądze mniej zawierają w sobie przydatkowych kruszców niż francuzkie. W złotych pieniądzach francuzkich znajduje się 900 części złota a 100 części miedzi, w angielskich zaś 916, 67 części złota a tylko 83, 33 srebra i miedzi. W francuzkiéj srebrnéj monecie mieści się 900 części srebra a 100 miedzi, w angielskich zaś szyllingach jest 925 części srebra a tylko 75 części miedzi. — Dzienniki londyńskie ogłaszają pismo Okonela do wyborców Westminsteru, w którem ich wzywa aby przy pierwszej lepszéj sposobności pozbyli się swego niegodnego reprezentanta Franciszka Burdett. Pochwaliwszy bezstronną sprawiedliwość ministrów w Irlandyi, oświadcza że im nigdy nieodmówi swéj gorącéj, silnéj i serdecznéj pomocy, i że Torysowie i fałszywi reformiści niezdołają go nigdy porożnić z ministrami, dopóki ci trzymać się będą sprawiedliwości, i powiada, że to porożnienie było celem bezrozumnych i bezwstydnych napadów Burdetta na niego. — W Nottingam po raz pierwszy w Anglii obrano burmistrzem Kwakra, Williama Howitt. Pani Morgan slawna autorka, i lord Brougham, zasłabli niebezpiecznie. — Gubernator południowéj Karoliny, w swéj mowie do sejmu, objawił najstraszliwsze groźby przeciw dążącym do zniesienia w Ameryce niewoli. Zowie on ich bezwstydnemi potworami i szalonemi zapaleńcami, którzy śmiercią powinni być karani. GPS.

Turcya. Korresspondent angielskiéj gazety *Times* z Tunis 30 lisopada, wystawia stan tego miasta jako wzbudzający wielką obawę. Powaga Deja nikła z dniem każdym, jego urzędnicy doznawali oporu ze strony ludu, odkąd zaczął wspierać interessa francuzkie w północnéj Afryce. Lękając się przybycia tureckiéj flotty, zamyślał Dej odesłać swoje skarby do Malty i do Francyi. Nierozwadze czy zaślepieniu gabinetów francuzkiego i angielskiego musi Tunis jak dawniej Trypolis. przypisać swoje nieszczęścia. Angielski pułkownik Warrington w Trypolu, samolubstwem czy intrygą kierowany, poświęcił tamtejszą dynastyą, i zmusił Deja rzucić się w objęcia Turcyi, czego teraz gorzko żałuje. Tutejszy ajent, p. Reid, był tyle, łatwowierny iż ufał w szczerość przymierza między Francyą a Tunis, i wtrącił Deja w podobne nieszczęście. Jeżeli Turcya postąpi sobie tutaj z takim rozmysłem jak z Albanią i Trypolem, powitają mieszkańcy z radością władzę Sultana. W Europie nie potrafią sobie wyobrazić, jaki dzwięk ma imie Padyszacha u tego ludu, który w religijnéj pokorze widzi w nim coś nadludzkiego i swego obrońcę przeciw chrześcijaństwu. GA.

Kronika literacka. Czwarty zeszyt Kwartalnika, nader ciekawe i zajmujące zawiera artykuły; wszakże każdy przerzucając jego karty, natrafiwszy na artykuł o Banotkim, ciekawości swojéj oprzeć się niezdoła. Niedawnośmy go z pośród siebie stracili. Każdy z nas ma jeszcze w żywéj pamięci jego dobre przymioty i przykre narowy; jeszcze się każdemu zdaje, że się patrzy na tę nachyloną głowę, tę śmiejącą się szydersko twarz, która w obec panów łatwo przybierała wyraz pochlebstwa; każdy z nas jeszcze słyszy słowka ostre z duszy jego skeptycyzmem zwiędłéj mimowolnie się wymykające: brzmi w uszach naszych jego gniewne mru-

czenie, gdy go kto o pożyczenie książki prosił, lub wścibił nos w rękopis; bo szperanie w starych książkach nieboszczyk za swój osobisty przywiléj, za monopolium sobie tylko służące rad poczytywał. Cokolwiek bądź, trudno mówić z wyższego stanowiska o Bandtkim jak wydawca kwartalnika. Na tle tak filozoficznem odrysowane literackie Bandtkiego zasługi nabierają dziwnéj powagi, że niepowiem, uroku. Jeszcze nam nigdy Biografii takim krojem w polskim języku czytać się niezdarzyło; a lubobyśmy część pochwał dziełom Bandtkiego wdzięczną ręką uwitych, na karb osobistych względów położyli, choćbyśmy nie tak wysoko kładli dzieło *Historya narodu polskiego* jak Ossoliński i kwartalnik, boć odciąwszy co wypisał *dosłownie* z Naruszewicza i przełożył z *Wagnera*, możeby tylko rozprawki zostały; wszelako zaprzeczyć niechcemy wcale, iż Bandtkie jako szperacz niezmordowany, dobry krytyk, w historyi literatury naszéj pierwsze po Lelewelu zajmuje miejsce, i że mu historya i bibliografia Polska, wiele nowych sprawdzonych faktów, wiele wykrytych błędów, wiele objaśnień i sprostowań winna. Że przy takiéj bystrości pojęcia, wytrzymałéj pracy, wielkiéj pamięci, nic nie zostawił, coby pozna potomność czytała z upodobaniem, że sława jego tylko się o sklepienia biblioteczne odbiła, to sprawiła nieznajomość filozofii, niemiał bowiem ukształcenia filozoficznego i estetycznego; sam to z żalem wyznawał i dla tego pomimo wrodzonych niepospolitych zdolności, zawisł na skeptycyzmie i żadnego dzieła niezostawił któreby pod względem estetyki najmniejszą wartość miało; dla tego zawsze lewą ręką maże, co prawą napisał; tak iż czytelnik, wielbiąc jego rozległą naukę, nie może się poszczycić, aby się czegoś nauczył od niego. Wychowany na języku niemieckim, niewładał polskim, dla tego w początkach pisał po niemiecku a w starości po łacinie. Polując zbyt zapamiętale po starych książkach na zwierze wiadomości, stępił sobie ostrze rozumu. Cokolwiek bądź, Kwartalnik wzniósł mu pomnik, który i chwalącemu i chwalonemu niemały zaszczyt przynosi, a w autorze téj Biografii znakomitego nam zwiastuje pisarza.

Mody. Z nadchodzącem zimnem powróciły znowu palatiny i boa. Najulubieńszem futrem są gronostaje, nawet i boa bywają z tego futra robione. Chustki do nosa obszywają teraz tak szerokiemi i bogatemi koronkami, że ten wydatek dla wielu stając się uciążliwym i zbytkownym, zastąpiony być może przez tak zwane Valeriennes.

Teatr narodowy. Wczoraj po Zampie wywołano p. Niedzielską i p. Radosiewicza. Od niepamiętnego czasu niezebrało się tak wiele osób, jak na wczorajsze widowisko; miejsc wszędzie zabrakło, a loże jeszcze onegdaj wszystkie zamówione były. Wystawa pierwsza téj opery, tak pod względem gry artystów, jak muzyki i ubiorów, przeszła wszelkie oczekiwanie. Rzęsiste brawa świadczyły dostatecznie o zadowoleniu widzów. Na końcu prześliczne oświecenie sceny tak się spodobało iż liczne głosy zabrzmiały: bardzo pięknie! bardzo pięknie!— Winszujemy Dyrekcyi teatru tak szczęśliwego powodzenia, które niech jéj będzie zachętą do przedztawienia innych dzieł tego rodzaju.— Jutro taż opera powtorzoną będzie.

Doniesienia.